

HERALDISK TIDSSKRIFT

1962 • BIND 1 • NR 5 • SIDE 185-189

Nya kommunvapen i Norden

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldinen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

Nya Kommunvapen i Norden

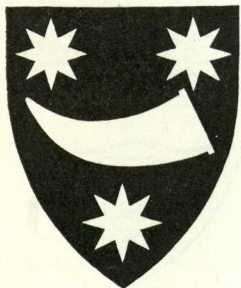
Sverige

TUNA KOMMUN i Medelpad, Västernorrlands län. »I blått fält ett vänstervänt dryckeshorn av guld mellan tre åttauddiga stjärnor av silver, ordnade två och en.» Tuna socken hade under 1600-talet två sigill vilkas huvudemblem utgjordes av ett dryckeshorn. I det äldsta av dem, som visar hornet sinistervänt och av en karaktäristiskt kort och flack typ, förekommer även några åtta-uddiga stjärnor som utfyllande bifigurer. Antaget den 31 oktober 1960 och fastställt av Kungl. Maj:t den 7 april 1961.

Njurunda kommun i Medelpad, Västernorrlands län. »I svart fält ett avhugget oxhuvud av guld med röd tunga.» Njurunda socken hade sedan början av

1600-talet ett sigill, visande huvudet av ett nötkreatur, sett i profil och utan nosring. Antaget den 24 april 1961 och fastställt av Kungl. Maj:t den 30 juni 1961.

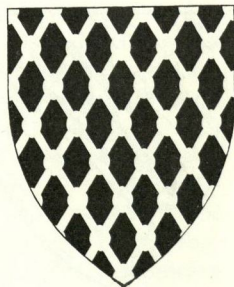
Indals-Lidens kommun i Medelpad, Västernorrlands län. »I blått fält ett täckande fisknät av guld.» Kommunen omfattar flera socknar, bl. a. Indals socken och Lidens socken. Indals socken har från början av 1600-talet haft ett sigill föreställande en fisk mot bakgrunden av ett fisknät. Mot slutet av 1700-talet hade socknen ett sigill visande enbart ett fisknät. Lidens socken hade under 1700-talet två sigill, ett äldre föreställande enbart en fisk och ett yngre föreställande en fisk mot bakgrunden av ett fisknät. Antaget den 26 juni 1961 och fastställt av Kungl. Maj:t den 8 december 1961.

Tuna

Njurunda

Indals-Lidens

Vapnen för Tuna, Njurunda och Indals-Liden har utarbetats av stadsarkitekten *Hans Schlyter*, Sundsvall, i samråd med riksarkivets heraldiska sektion. Sigillmaterialet har hämtats från tandläkaren Svante Höglins uppsats »Medelpads tingslags- och sockensigill» i Meddelanden från Riksheraldikerämberet VIII, 1939.

H. S.

Danmark

I 1961 blev i hvert fald fire nye kommunevåbener taget i brug. Det ene, for *Herlufsholm Kommune*, har allerede været afbildet og forklaret i *Hvem-Hvad-Hvor 1961*. De tre andre er følgende:

Brørup Kommune, Ribe Amt. I rødt felt strøjet med sølvblomster af skovstjernen en sinister skråbjælke, guld, belagt med et grønt kornaks. — Brørup Kommune var tidligere præget af lyngheden: det røde felt med skovstjernerne, en karakteristisk hedeblomst. Nu er heden opdyrket og forvandlet til agre: den gyldne skråbjælke med kornakset. Udarbejdet og tegnet af Aage Wulff.

Bov Kommune, Åbenrå Amtsråds-kreds. I sølvfelt en rød bro med to buer over en blå lav skjoldfod; på broen en

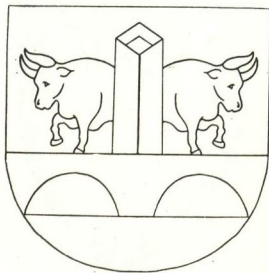
guld grænsepæl og udvoksende herfra, hver sin vej, to røde gående okser med guld horn og -klove. — Bov Kommunes sydgrænse udgøres af Kruså, som tillige er Danmarks grænse mod Tyskland. Beliggenheden ved grænsen symboliseres af grænsepælen, broen og de fra hinanden vendte okser. Okserne og broen repræsenterer tillige den gamle Oksevej, som fører gennem kommunen og krydser Gejlå over den dobbeltbuede Gejlå Bro. Der er ikke tilsigtet noget ordspil Bov-bov. Udarbejdet og tegnet af H. L. Clement.

Langå-Torup-Sønder Vinge Kommune, Viborg Amt. I sølv felt en blå bølget bjælke mellem foroven tre røde Mantuakors, hver belagt med en »heraldisk kilde« (en blå rundel, hvori en bølget bjælke af sølv), og forneden en rød oprevet træstub. — Den blå strøm repræsenterer Gudenåen, som danner kommunens sydgrænse. De tre kors med kilder symboliserer tre helligkilder, en i hvert af kommunens tre sogne. Stubben er inspireret af Middelsof Herreds ældste segl, kendt fra 1556, hvori der forekommer en afgrenet stamme. Udarbejdet af Statens Heraldiske Konsulent Paul Warming. Tegning af Aage Wulff. Godkendt af Indenrigsministeriet november 1961.

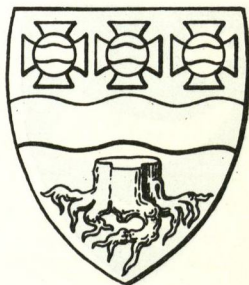
S. T. A.

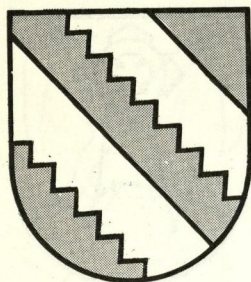
Brørup

Bov

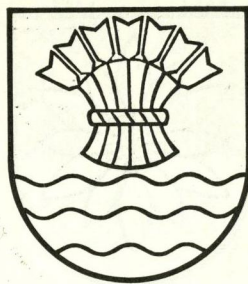
Langå-Torup-Sdr. Vinge

Kihniö

Lieto

Lappfjärd

Finland

Här nedan följer de kommunvapen, vilka i Finland fastställts under senare hälften av år 1960. Då de kommer så här sent, är det kanske bäst att jag även erkänner den fruktansvärda sanningen. Jag plagierar.

Här uppifrån Kuusamo är det nämligen i praktiken omöjligt att följa med, vad som sker i de heraldiska kretsarna nere i huvudstaden och vilken kommun som får vad för ett vapen fastställt. Men med tiden publicerar numera professor *Kauko Pirinen* vapnen i de finskspråkiga landskommunernas organ »Maalaiskunta» (= Landskommunen), varefter jag gör en översättning av blasoneringarna och en sammanfattning av hans förklaringar till vapnen samt sänder dem till Heraldisk Tidsskrift och skördar den ära och berömmelse, som borde tillkomma professor Pirinen. Otack är världens lön.

Sedan en förklaring angående det språk, på vilket jag anger kommunernas namn. Det finns ett statsrådsbeslut av den 7 februari 1953 uppräknande namnen på alla de kommuner, vilka ha officiellt tvåspråkiga namn, och det var ursprungligen min avsikt att använda det svenska namnet endast i de fall det förekom i sagda beslut. Sedan jag

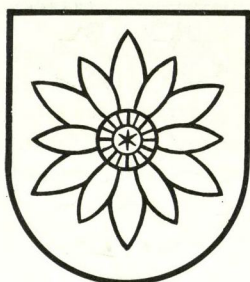
blivit uppmärksamgjord på att de svenska namn, som i vissa fall i äldre tid använts på rent finska orter, kan ingå i svenska adelsätters namn och förläningar, har jag övergått till att, i mån av kunskap, även ange dessa äldre svenska namn. I fall det svenska namnet anges först, är det ett som är upptaget i ovannämnda beslut. I annat fall anges det inom parentes.

De nu aktuella vapnen är följande:

Kihniö: I blått fält tvenne nedtill medelst sågskuror bildade balkar av guld. Fastställt 10 oktober 1960. Balkarna vill återge sågar och syftar på skogsindustri. Komponerat av Toivo Vuorela.

Lieto (svenska *Lundo*): I rött fält Sankt Petrus uppstigande samt hållande i högra handen en nyckel och i den vänstra en bok, allt av guld. Fastställt 10 oktober 1960. Sankt Petrus var i tiden Lundo sockenkyrkas skyddspatron och har här avbildats uppstigande för att ge bättre utrymme åt helgonattributen. Komponerat av Ahti Hammar.

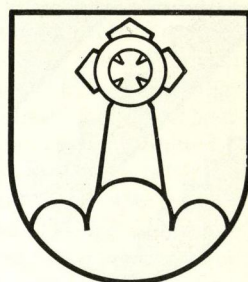
Lappfjärd, finska *Lapväärtti*. I rött fält en kärve av guld och en av en vågskura bildad stam av silver belagd med en av vågskuror bildad röd bjälke. Fastställt 25 november 1960. Kommunen för i sitt vapen Österbottens älvar samt en kärve, som förutom att den är en

Luopioinen

Kemijärvi

Korsholm

allmän symbol för jordbruk, i detta fall även kan hänсыfta på »Vasakärven». Komponerat av Gustaf von Numers.

Luopioinen (svenska *Luopiois*): I blått fält en näckros av silver med fruktblad av guld. Fastställt 2 november 1960. Detta är åter ett talande vapen, ehuru det icke anspelar på kommunens namn utan på sjön Kukkia. *Kukkia* är både partitiv pluralis av substantivet *kukka* = blomma och infinitiv av verbet *kukkia* = blomma. Komponerat av Gustaf von Numers.

Kemijärvi köping. I rött fält tvenne korslagda bevingade spetsar till flottningshakar. Fastställt 25 november 1960. Flottningshakarnas spetsar hänсыftar på flottningen i Kemi älv och har försetts med vingar för att symbolisera köpingens strävan framåt och uppåt. (Det enligt ordboken riktiga ordet vore »båtshake», men då detta ord ger alldeles felaktiga associationer, har jag översatt det finska *uittohaka* med »flottningshake»). Komponerat av Ahti Hammar.

Korsholm, finska *Mustasaari*: I rött fält ett kors med mot mitten avsmalnande armar, av vilka de tre övre är spetsade och den fjärde övergår i en upptill avsmalnande påle, som står på ett treberg; korsarmarna förenas medelst en korset överlagd ring; allt av

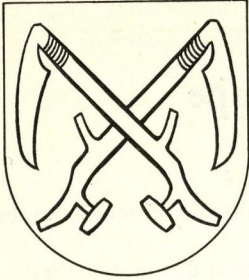
silver utom treberget, som är av guld. Fastställt 2 november 1960. Vapnet återger ett mot slutet av senaste sekel på Korsholms vallar till korsfararnas åminnelse upprest minnesmärke. Komponerat av Gustaf von Numers, som även vänligen sänt mig den svenska blasoneringen, varför denna icke över-satts av mig.

Alavieska: I grönt fält två korslagda liar av silver med blad av guld. Fastställt 25 november 1960. Liarna i vapnet syftar på kommunens vidsträckta naturängar, men de korsade liarnas nedre del bildar även bokstaven A. Komponerat av K. Kajander.

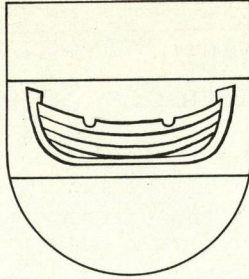
Konginkangas: I fält av silver en grön bjälke belagd med en båt av guld. Fastställt 25 november 1960. Bjälken i vapnet representerar en grön mo (dansk = fyrrebevokset hedesträkning), varöver båtarna fordom drogs från ett vattendrag till ett annat. *Kangas* betyder mo. Komponerat av Olof Eriksson.

Pihlajavesi: I fält av silver en grön rönne med röda bär. Fastställt 10 oktober 1960. Vapnet är talande. *Pihlaja* betyder rönne och *vesi* sjö eller vatten. För att förenkla vapnet har sköldens silverfält ensamt fått representera vatten. Komponerat av Olof Eriksson.

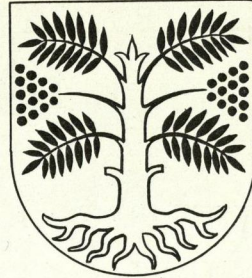
Kristinestad, finska *Kristiinankaupunki*: Medelst en vågskura kluven av

Alavieska

Konginkangas

Pihlajavesi

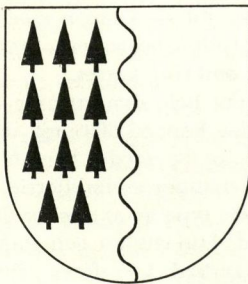
silver, vari elva ur fältet uppväxande gröna granar, ställda 3 + 3 + 3 + 2, och blått. Fastställt 22 november 1960. Staden Kristinestad fick redan i sitt fundamentsbrev år 1652 sig tillagt ett sigill visande ett skogsbryn och bakom det havet. Den kände heraldikern Georg Granfelt utformade mot slutet av senaste sekel av detta sigill ett vapen. Detta vapen har man icke behövt frångå, men önskade staden få det officiellt fastställt. Konstnär Olof Eriksson.

Vindala, finska *Vimpeli*: I blått fält tvenne frånvända skidor av silver ställda i form av en störtad sparre åtföljda av en mellan dem ställd eldslåga av guld. Fastställt 22 november 1960. Skidorna i vapnet är ett minne av or-

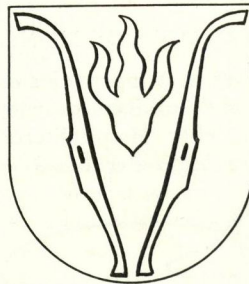
tens gamla skidmästare och deras placering ger bokstaven V. Eldslågan representerar kyttland (dansk = jord odyrket ved brändkultur). Komponerat av Olof Eriksson. (Blasoneringen är en möjligast ordagrann översättning av den finska, vilken använder ordet *selätysten* = rygg mot rygg om skidorna. Personligen skulle jag nog anse dem »motvända»).

De här återgivna vapnen har tecknats, Kihniö, Lieto, Lappfjärd, Luopioinen, Kemijärvi och Korsholm av *Ahti Hammar*, samt Alavieska, Konginkangas, Pihlajavesi, Kristinestad och Vindala av *Olof Eriksson*.

Bo Tennberg.

Kristinestad

Vindala

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.